

Inleiding

In deze notitie lezen jullie alle punten terug die zijn benoemd als de punten die zeker terug moeten komen in het raadsprogramma. Deze punten vormen daarmee de ruggengraad van het op te stellen eerste concept van het raadsprogramma. Om deze punten verder uit te kunnen werken in de effecten die de gemeenteraad wil bereiken en daarbij behorende indicatoren zijn bij elk punt vragen geformuleerd. De vragen zijn zeker niet limitatief bedoeld maar zijn behulpzaam om invulling te kunnen gaan geven aan de benoemde punten. Bij de behandeling op dinsdag 7 april zullen we per programma een aantal onderwerpen geclusterd bespreken. Bijvoorbeeld bij het programma Wonen en verplaatsen in Etten-Leur pakken we al jullie onderwerpen over wonen samen om te bespreken.

Wanneer jullie inbreng op een onderwerp uiteenloopt, bied ik uiteraard waar nodig ruimte voor debat. Dit om tot de scherpste te komen die nodig is voor een goede formulering van wat de gemeenteraad wil bereiken. De opbouw van deze notitie is als volgt. De bouwstenen voor het nieuwe raadsprogramma gebruiken we als kapstok. Hieronder staan de onderwerpen die door de fracties benoemd zijn ingedeeld in de conceptprogramma's. Daaronder lees je de vragen waarop we samen antwoorden gaan formuleren.

Uiteraard kun je bij het formuleren van de antwoorden gebruikmaken van:

- Je eigen verkiezingsprogramma's. Alle programma's lees je [hier](#)
- Een vergelijking van de verkiezingsprogramma's, [zie hiervoor deze link](#).
- Een beleidsverkenning. Deze beleidsverkenning schetst trends en vraagstukken voor Etten-Leur van 2026 tot 2030. [Zie hiervoor deze link](#).
- Een document met bouwstenen waarin de belangrijkste uitdagingen voor de gemeente, wat leeft bij inwoners en maatschappelijke organisaties en wat we al doen, weergegeven zijn. [Zie hiervoor deze link](#).
- Een overdrachtsdocument over de werkwijze van de gemeenteraad. [Zie hiervoor deze link](#).
- Een samenvattend overzicht van de input voor het raadsprogramma van een groot aantal maatschappelijke partners. [Zie hiervoor deze link](#). Hierin is de ontvangen input tot en met 2 april 2026 verwerkt)
- Een overzicht van de verzamelde input van jongeren van 18 tot 30 jaar tijdens de pub quiz van 27 februari 2026. [Zie hiervoor deze link](#).

Punten per programma

Alle andere punten die genoemd zijn hebben we geordend op basis van de programma-indeling zoals die is opgenomen in de bouwstenen. Deze programma-indeling komt in grote lijnen overeen met de huidige indeling van de programma's in de begroting. Op basis van de ervaringen in de afgelopen periode zijn enkele onderdelen naar een ander programma verplaatst (bijstand en armoede naar programma 2 Samen leven, en toerisme en recreatie naar programma 4 Economie en werk).

Te beantwoorden vraag:

- Kunnen we bij het schrijven van het raadsprogramma uitgaan van de programma-indeling zoals opgenomen in de bouwstenen?

Bestuur en dienstverlening in Etten-Leur

- Realistische en financieel verantwoorde keuzes.

Te beantwoorden vragen

- Hoe willen jullie financieel verantwoord vertalen? Willen jullie hieraan één of meer financiële kengetallen hangen (bijvoorbeeld een solvabiliteitsratio)?
- Kunnen jullie het begrip realistische keuzes nader duiden?

- Heldere taal; raadsprogramma begrijpelijk voor iedereen

Te beantwoorden vragen

- Wordt hiermee bedoeld: het continueren van het al lopende traject heldere taal of wordt dit breder bedoeld?

- Voortbouwen op de ingeslagen weg van de afgelopen bestuursperiode

Te beantwoorden vragen

- Wordt hiermee bedoeld: de wijze van samen verantwoordelijkheid dragen voor het realiseren van de afspraken uit het op te stellen raadsprogramma?
- Gaat het om het op samenwerking gerichte manier van onderlinge samenwerking in de gemeenteraad
- Gaat het om het continueren van lopende projecten (zoals bijvoorbeeld Haansberg en centrumvisie) en beleid (zoals bijvoorbeeld de regiovisie jeugd)?
- Of gaat het om een combinatie van de drie bovenstaande punten?
- Zijn er nog aanvullingen op de bovenstaande drie punten?

- Raadsprogramma moet concrete doelen bevatten, ambitieus zijn en bijstuurmogelijkheden hebben

Te beantwoorden vragen

- Wanneer is het raadsprogramma voor jullie ambitieus genoeg?
- Op welke bijsturingsmomenten wordt gedoeld: Jaarlijks bij de behandeling van de kadernota (na consultatie van inwoners en maatschappelijke partners)? Of worden andere momenten waarop kan worden bijgestuurd wenselijk geacht.

- Weerbaarheid van inwoners

Te beantwoorden vragen

- Hoe breed moeten we het begrip weerbaarheid zien?

- Veiligheid als fundament

Te beantwoorden vragen

- Gaat dit over fysieke en sociale veiligheid?
- Hoe zien jullie de rol van de gemeente en de veiligheidspartners?

- Menselijke maat centraal
- Menselijke maat als leidraad beleid
 - Te beantwoorden vragen*
 - Hebben we de bovenstaande twee punten terecht samengevoegd of wordt met beide punten toch iets anders bedoeld?
 - Wat wordt concreet bedoeld met menselijke maat?

- Communicatie verbeteren, ook digitaal (o.a. prijsvraag voor de titel van het raadsprogramma)
 - Te beantwoorden vragen*
 - Kunnen jullie nader duiden wat het effect van het verbeteren van communicatie moet zijn?
 - Wordt het idee voor het uitschrijven van een prijsvraag voor de titel van het raadsprogramma breed gedragen?

- De wijken in om input op te halen
 - Te beantwoorden vragen*
 - Kunnen jullie specifieker aangeven wanneer jullie de wijken in willen en met welk doel?

- Verbonden partijen zichtbaar maken
 - Te beantwoorden vragen*
 - Welk doel wil je hiermee bereiken? Inzichtelijk maken wat je voor de bijdrage die je als gemeente betaald krijgt t.b.v. je inwoners

- Betaalbare en servicegerichte gemeente voor onze inwoners
 - Te beantwoorden vragen*
 - Wanneer is de gemeente voor jullie betaalbaar? Wanneer de lasten met maximaal het inflatieniveau stijgen? Of geven jullie hieraan een andere invulling?
 - Kunnen jullie duiden wat voor jullie servicegericht betekent?

Samen leven in Etten-Leur

- Brede gedeelde ambitie om Etten-Leur sociaal, leefbaar en toekomstbestendig te houden
 - Te beantwoorden vragen*
 - Gaat het bij sociaal om het handhaven van de 120% van de bijstandsnorm of bedoelen jullie dit breder? En zo ja hoe breed dan?
 - Gaat het bij leefbaar alleen om de fysieke leefomgeving of worden hiermee bijvoorbeeld ook zorgzame buurten bedoeld?
 - Toekomstbestendig: gaat het er hierbij om dat we deze raadsperiode verdere initiatieven nemen op het gebied van klimaatadaptatie, het voorkomen van hittestress, energietransitie, normaliseren van de jeugdzorg? Zijn we in deze opsomming zaken vergeten die wat jullie betreft ook onder toekomstbestendig vallen?

- Goede voorzieningen voor jong en oud.
Te beantwoorden vragen
 - Gaat dit over voorzieningen in de volle breedte (spelen, sport, cultuur, wijkgebouwen)?
 - Welke effecten willen jullie met de voorzieningen bereiken?

- Sportverenigingen en maatschappelijke organisaties
Te beantwoorden vragen
 - Wat willen jullie bereiken op het gebied van sportvoorzieningen?
 - Wat willen jullie bereiken op het gebied van maatschappelijke organisaties?

- Vernieuwing onderwijsagenda
Te beantwoorden vragen
 - Wat willen jullie bereiken met het vernieuwen van de onderwijsagenda?

- Op orde brengen/houden kerntaken (zoals jeugdzorg)
Te beantwoorden vragen
 - Omdat hier specifiek jeugdzorg genoemd wordt: gaat het om het traject van het normaliseren van de jeugdzorg en het terugdringen van wachtlijsten of is dit breder bedoeld?

- Geen grote bezuiniging op zorg
Te beantwoorden vragen
 - Gaat dit over het toekomstbestendig houden van de stelsels van Wmo en jeugdzorg?
 - Zo ja wanneer is het stelsel toekomstbestendig?
 - Wat is uiteindelijk het effect dat jullie willen bereiken?

- Bestaanszekerheid
Te beantwoorden vragen
 - Gaat dit over het handhaven van de 120% bijstandsnorm of is dit breder en zo ja hoe breed dan?

- Aandacht voor seniorvriendelijk beleid
Te beantwoorden vragen
 - Wat houdt seniorvriendelijk beleid voor jullie in en hoe wil je dat bereiken?

- Zorg toegankelijker en dichtbij voor onze inwoners
Te beantwoorden vragen
 - Wat moet er voor jullie veranderen ten opzichte van de huidige situatie om te zorgen voor een toegankelijke zorg dicht bij onze inwoners?

- Sterk sociaal beleid: preventie, armoedebestrijding, jeugdzorg en positieve gezondheid als uitgangspunt

Te beantwoorden vragen

- Begrijpen we het goed wanneer we concluderen dat het hierbij primair gaat om het inzetten op preventie om het sociaal beleid betaalbaar en toegankelijk te houden voor de mensen die dit echt nodig hebben?

- Geen bezuinigingen op sociaal beleid, sport en cultuur

Te beantwoorden vragen

- Mogen we aannemen dat dit breed gedragen wordt?

Ruimte voor wonen en verplaatsen in Etten-Leur

- Voortzetting van de al in gang gezette programma's zoals Haansberg, Centrumvisie

Te beantwoorden vragen

- Mogen we aannemen dat dit breed gedragen wordt?

- Geen afzwakking van ambities op het gebied van infrastructuur, woningbouw en duurzaamheid

Te beantwoorden vragen

Mogen we aannemen dat dit breed gedragen wordt?

- Voldoende en betaalbare woningen voor jongeren, gezinnen en ouderen

Te beantwoorden vragen

- Hoeveel woningen willen jullie in deze raadsperiode bouwen?
- Hoe willen jullie de woningen verdelen over de verschillende prijsklassen?
- Willen jullie ook afspraken maken over bouwhoogten?

- Met lef kijken naar innovatieve woonvormen

Te beantwoorden vragen

- Kunnen jullie nader duiden welk effect jullie hiermee willen bereiken?

- Eerlijke woningtoewijzing

Te beantwoorden vragen

- Wanneer is voor jullie woningtoewijzing eerlijk?
- Gaat dit alleen over het toewijzen van huurwoningen?
- Of gaat het ook om binnen het wettelijke kader voorrang verlenen aan mensen met een sociaal-economische binding bij het kopen van een woning?

- Doorstroming woningmarkt voor starters en senioren

Te beantwoorden vragen

- Welk beleid moet bijgesteld of uitgewerkt worden om dit effect te bereiken?
- Gaat het voor jullie alleen om starters en senioren of gaat het om een bredere groep mensen?

- Ambitieuze woningbouw met aandacht voor doorstroming en behoud van 30/40/30 verdeling

Te beantwoorden vragen:

- Wanneer is voor jullie sprake van ambitieuze woningbouw?
- Wat is het effect dat jullie met ambitieuze woningbouw willen bereiken?

- Woningbouw in het algemeen en bouwen voor de juiste doelgroep met voorrang van lokale inwoners

Te beantwoorden vragen

- Wat zijn de juiste doelgroepen waarvoor gebouwd moet worden volgens jullie?
- Mogen we aannemen dat voorrang wordt bedoeld zoals op basis van de Huisvestingswet mogelijk is?
- Wat bedoelen jullie met woningbouw in het algemeen? Is dit alleen gericht op nieuwbouw of gaat het ook om het beter benutten van de bestaande woningvoorraad?

- Leefbare, veilige en schone wijken

- Veilige & schone wijken

Te beantwoorden vragen

- Hebben we de bovenstaande twee punten terecht samengevoegd of wordt met beide punten toch iets anders bedoeld?
- Gaat het bij leefbaarheid om zowel leefbaarheid in fysieke zin (een prettige woonomgeving dus) als in sociale zin (zorgzame buurten)?
- Gaat het bij veiligheid zowel om fysieke als om sociale veiligheid?

- Inzetten op verkeersveiligheid en veiligheid in het algemeen

Te beantwoorden vragen?

- Mogen we veiligheid in het algemeen scharen onder de bovenstaande twee punten of wordt hiermee iets anders bedoeld?
- Is verkeersveiligheid zoals hier weergegeven gericht op alle verkeersdeelnemers?

- Veilige en vlotte verkeersafwikkeling

Te beantwoorden vragen

- Gaat een vlotte verkeersafwikkeling over het realiseren van de oostelijke randweg met spoortunnel en de noordelijke randweg? Of wordt hierbij door jullie nog gedacht aan andere zaken gedacht en zo ja welke?
- Blijft het STOMP principe het uitgangspunt voor de inrichting van nieuwe wijken en de herinrichting van bestaande wijken?

- Investering in bereikbaarheid (tunnel/randwegen)

- Verdere uitwerking verkeersafwikkeling tunnel en spoorwegen

Te beantwoorden vragen

- Hebben we de bovenstaande twee punten terecht samengevoegd of wordt met beide punten toch iets anders bedoeld?

- Mogen we dit beschouwen als de gewenste maatregel om te zorgen voor een vlotte verkeersafwikkeling?
- Toekomstbestendige verkeersafwikkeling en infrastructuur
Te beantwoorden vragen
 - Wanneer is voor jullie sprake van een toekomstbestendige verkeersafwikkeling en infrastructuur?
 - Richt dit punt zich op de ontsluitingswegen of gaat dit ook over de (30-km) wegen in de woonwijken?
- Schone leefomgeving met efficiënt en service gericht afvalbeleid
Te beantwoorden vragen
 - Welk effect willen jullie met een efficiënt en servicegericht afvalbeleid bereiken?
 - Wanneer is het afvalbeleid in jullie ogen efficiënt en servicegericht?

Economie en werk in Etten-Leur

- Bruisend centrum in Etten en Leur
Te beantwoorden vragen
 - Bedoelen jullie met een bruisend centrum in Etten het (verder) uitvoeren van de vastgestelde centrumvisie?
 - Welk effect willen jullie bereiken met een bruisend centrum op de Leur?
 - Welke rol zien jullie voor de gemeente bij het realiseren van een bruisend centrum op de Leur?
- Toerisme betrekken bij het raadsprogramma
Te beantwoorden vragen
 - Wat willen jullie bereiken met het betrekken van toerisme bij het raadsprogramma?
 - Gaat het hierbij om alle vormen van toerisme of denken jullie aan specifieke vormen van toerisme
 - Wordt bewust alleen gesproken over toerisme of gaat het naar toerisme ook om recreatie en recreatieve voorzieningen?
- Ondernemers de ruimte bieden
Te beantwoorden vragen
 - Gaat het hierbij om fysieke ruimte bieden of om het verminderen van regeldruk of beide?
 - Wat moet naar jullie oordeel anders gedaan worden om ondernemers de ruimte te bieden?
- Inzetten op een levendig Etten-Leur
Te beantwoorden vragen
 - Wat willen jullie bereiken met een levendig Etten-Leur?
 - Is dit hetzelfde als een bruisend centrum in Etten en Leur?
 - Zo nee, waar zit het verschil?

- Afwerking winkelcentrum

Te beantwoorden vragen

- Wordt hier bedoeld het verder uitwerken van de plannen voor het overdekte winkelcentrum en na het verlenen van de omgevingsvergunning het daadwerkelijk realiseren van deze plannen?

Duurzaam denken en doen in Etten-Leur

- Verdere verduurzaming van wijken en inzet op circulariteit (circulair Ambachtscentrum)

Te beantwoorden vragen

- Wordt hier bedoeld het verder uitwerken en vervolgens realiseren van de transitievisie warmte?
- Willen jullie hierbij het tempo aanhouden zoals opgenomen in de plannen van de rijksoverheid (in 2050 niet meer afhankelijk van fossiele bronnen en volledig circulair)? Of ligt de ambitie hoger?

- Realistische duurzaamheidsdoelen

Te beantwoorden vragen

- Wanneer is naar jullie oordeel sprake van realistische duurzaamheidsdoelen?